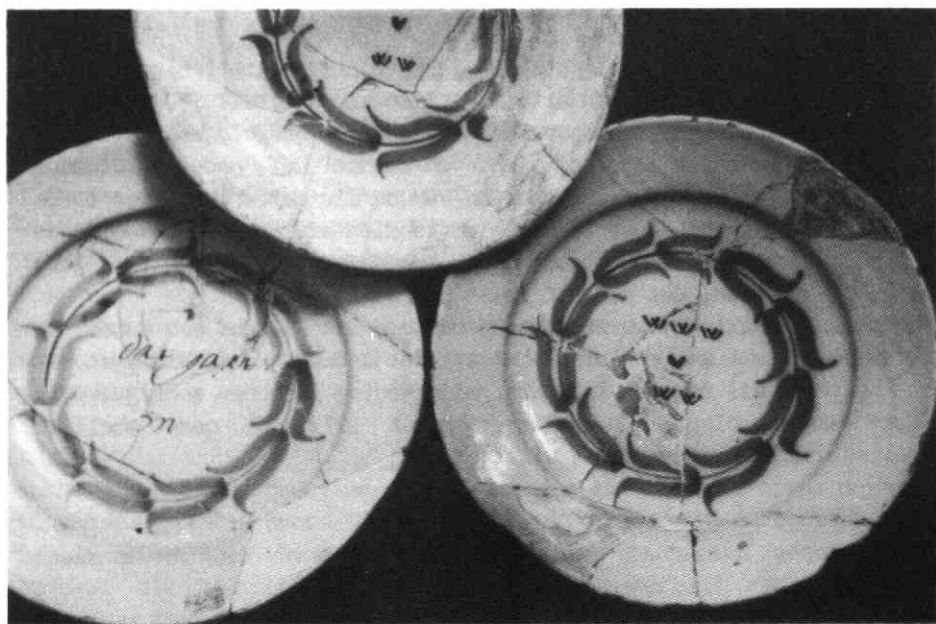

Een aardewerkbord met een rebus.
 =====

Zoals in de 12e jaargang van ons periodiek (1978) 3/4 p. 29-31 werd vermeld, werden in 1977 tijdens een opgraving bij de boerderij 'De Knoest' gelegen aan de Schalkwijkse Wetering (gem. Houten) in een daarbij gelegen gedempte sloot scherven van oud Delfts aardewerk gevonden.

De scherven waren wit geglazuurd en versierd met een blauwe bloemenrand. Al spoedig werden er meer scherven gevonden en kon er na veel geduld een bijna compleet bord met een doorsnede van 22 cm. samengesteld worden. Hierbij bleek dat in het midden vijf maal de letter 'W' was geplaatst. De eerste conclusie was dat het hier de beginletters betrof van de families De Wijkersloot-Walencourt-van Wateringen-Weerdensteyn en mogelijk ook Wttewaal, die in de omgeving van Tull en 't Waal, Houten en Schalkwijk al eeuwen bekend zijn. Bij navraag bleek de familie de Wyckerslooth de Weerdesteyn echter borden van wit aardewerk te bezitten met een blauw bladmotief in de rand en in het midden een kroon met een 'W' eronder.

Direct werd de heer A. Pastoors, kenner van deze families, geraadpleegd. Hij was zo vriendelijk om verschillende uittreksels van stambomen ter beschikking te stellen en schreef bovendien: "...kunnen de letters op het bordje misschien bedoeld zijn als een aanduiding van een spreekwoord of gezegde, zoals er wel meer op dergelijke bordjes voorkomen?" Inderdaad bleek dat uit de overige scherven een ander bord kon worden samengesteld met een zelfde bloemversiering en met de tekst: "Dat Gaet In".

De heer Pastoors vervolgde met: "Omdat het bloemmotief mij aan tulpen doet denken heb ik mij afgevraagd of het bordje gedateerd mag worden uit de tijd van de tulpenrage, die omstreeks 1630/40 haar hoogtepunt bereikte." Die jaren kloppen met een brandewijn- of papkommetje, gereconstueerd uit scherven van dezelfde vindplaats, dat in de literatuur gedateerd wordt op 1630.

Dit alles gaf echter nog geen bevredigend antwoord op de vraag naar de betekenis van de vijf 'W's. Dus werd besloten tot een oproep in ons periodiek en in het Mededelingenblad van de Ned. Vereniging van Vrienden van de Ceramiek (Nr. 96 (1979) 4) maar ook dit had geen resultaat en de borden werden voorzichtig opgeborgen.

Het antwoord op de rebus

Na ruim zes jaar trof ik in het 100-jaar oude illustratieblad 'Eigen Haard' (jaargang 1886), een artikel aan onder de titel: "De zomer in 't land". Dit artikel gaat over het vroegere minnespel, waaronder ook de gewoonte om "onder allerlei zinne- en raadselspel, onder allerhande spreuk- en zinnebeelden, te handelen van de liefde". Hierbij hoorde ook "grasjes plukken en ze te meten om te sien wie eerst soud' sijn de Bruyt". Het artikel eindigt met "Och, goede oude tijd, toen men jong was 't wilde weten, dat men het was!"

Midden in het artikel wordt verteld dat men ook weleens een rebus in het zand knutselt en geduldig wacht tot het antwoord op: "Wie weet Wat het hart Wel Wil gegeven is. Naar mijn mening lost de schrijver in 'Eigen Haard' hiermee ook onze vraag uit 1977 op: geen adellijke families maar een ondeugend spelletje!